

Sprehod po Cankarjevi z belo palico

20. april 2013

Društvo krajinskih arhitektov Slovenije (v nadaljevanju DKAS) je v okviru meseca krajinske arhitekture pripravilo številne dogodke po Sloveniji. Osrednji dogodek je bil strokovni posvet Podeželska krajina kot razvojni potencial. V Velenju pa smo **v sodelovanju z Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije in pod pokroviteljstvom Mestne občine Velenje** pripravili sprehod po Cankarjevi z belo palico. Izkustven dogodek je bil logična posledica lanskega predavanja krajinske arhitektke dr. Andreje Zapušek Černe z naslovom Prostor, dostopen tudi slepim in slabovidnim. Dr. Andreja Zapušek Černe se skupaj z Andrejo Albreht, prav tako krajinsko arhitektko, ukvarja z aktivnostmi, ki bi zagotovile boljšo dostopnost prostora vsem uporabnikom. Predlagata, da se v sodelovanju z Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije sistematično nadgradijo obstoječi načrtovalski standardi (Zapušek Černe, A. in A: Albreht, A., 2012, Prostor, dostopen tudi slepim in slabovidnim, Naš čas april 2012) in da se s tem omogoči tudi slepim in slabovidnim možnost samostojne uporabe in dostopa do odprtega prostora. To bi tudi pomenilo izpolnitev zahtev Pravilnika o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavbah (Uradni list RS, št. 97/2003), ki v 3. členu zahteva zagotavljanje neoviranega in samostojnega dostopa do javnih objektov za funkcionalno ovirane osebe.

Dogodek v Velenju je privabil številne mimoidoče, da so se ustavili ob stojnici in preskusili očala, ki simulirajo različne okvare vida. Številni pa so si nadelali tudi zatemnjena očala in se z belo palico sprehodili po Cankarjevi ulici. V spremstvu Kristine Ostervuh, ki je že od rojstva slepa z ostanki vida, se je sprehodil tudi župan Mestne občine Velenje, g. Bojan Kontič.

Zanimivo je bilo opazovati ljudi, kako različno so se odzvali. Nekateri so pristopili kar sami, med njimi deklica, ki je želela doživeti izkušnjo zato, ker je njena teta slepa; nekatere je bilo potrebno malo spodbuditi, nekateri pa se kljub prepričevanju niso želeli sprehoditi. Za večino je bil najtežji del preizkušnje orientacija v prostoru pa četudi na poti, ki jo poznamo in jo velikokrat prehodimo. Vsi pa so bili zadovoljni, da so doživeli to novo izkušnjo.

Celoten dogodek pa je bil zelo pomemben tudi za slepe in slabovidne. Tisti med njimi, ki so se nam pridružili in njihovi najbližji so povedali, kako zelo pomembna je predvsem neodvisnost vsakega posameznika, saj mu samo ta zagotavlja samostojnost. Nekaj kar je večini

samoumevno, kot npr. vsakodnevna pot do trgovine, je za človeka, ki slabo vidi ali sploh ne, zelo zahtevno dejanje.

Izkušnja je bila tudi za krajinske arhitekta, ki smo dogodek pripravili in se tudi sami preizkusili v gibanju z očali po prostoru, izjemna. Zagotovo vsi tisti, ki se ukvarjamo z načrtovanjem prostora, premalo poznamo problematiko in jo pri svojih projekti na različne načine (ne)upoštevamo. Zato je uvedba standardov, ki bodo natančno določali vsaj minimalne obvezne elemente vsake ureditve nujna, a ni zadostna. Vsi skupaj bomo lahko zadovoljni šele potem, ko bo upoštevanje vseh ljudi in njihovih potreb naša vsakdanja praksa.

Naša akcija je bila le kamenček v mozaiku korakov, ki jih bo potrebno v Sloveniji prehoditi, da bomo pri urejanju prostora tudi resnično zagotavljali samostojnost funkcionalno oviranim osebam in da bomo dosegli takšno stopnjo urejenosti prostora kot jo imajo drugod po Evropi, predvsem pa na Japonskem, kjer ustrezne ureditve za slepe in slabovidne izvajajo že od leta 1967 (Zapušek Černe, A. in A: Albreht, A., 2012, Prostor, dostopen tudi slepim in slabovidnim, Naš čas april 2012). Zagotovo pa smo se problema vsaj malo zavedli vsi, ki smo se v soboto »kot slepi« sprehodili po Cankarjevi.

Hvala vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k izvedbi dogodka DKAS predvsem pa hvala Zvezi društev slepih in slabovidnih Slovenije, ki nam je za nekaj ur odstopila rekvizite; hvala Kristini, ki nam je skupaj z Valterjem, Eto in Vilijem pokazala drugačno razumevanje prostora, pa tudi življenja.

Saša Piano, članica DKAS